

Velmi rychlý test ALBA (Amnesia Light and Brief Assessment)

Jméno a příjmení: _____ Ročník: _____ Datum: _____

Soustředte se také na chování a slovní komentáře pacienta během testování.

Sluch můžete ověřit opakováním čísel 941-726-583 nahlas. Opakuje správně všechna tři čísla? 1-ano,0-ne

1A. TEST VĚTY (VĚTEST) – OPAKOVÁNÍ A VŠTÍPENÍ

Administrace: Po instrukci zřetelně řekněte větu s jasným oddělováním slov. Poté ji opakuje vyšetřovaná osoba. Na výzvu žádná slova neopakujte, jen žádejte, na co si vzpomenou. Správně zopakovaná slova zapište jako „1“ nebo „√“ do prvního řádku „OPAKOVÁNÍ“.

INSTRUKCE: „Nyní Vám řeknu jednu krátkou větu pouze jedenkrát. Snažte se ji zapamatovat. Já se na ni za chvíli znovu zeptám. Zapamatujte si a zopakujte přesně tuto větu..“ (Kratičká pauza) Po vyslovení věty: „Ted’ Vy.“

Věta ALBA 1:	Babí	léto	začíná	prvními	ranními	mrazíky	Počet správných slov	
OPAKOVÁNÍ (0 či 1)							/6	Norma: 5-6 slov
VYBAVENÍ (0 či 1) bez časového limitu							Norma: 3-6 slov	/6

Možnost zápisu špatně vybavené věty:.....

Hodnocení: Pokud použije špatné slovo při opakování a stejné slovo při vybavení (např. jarními), počítejte jako chybu. Slovo uznáme jako správné, pokud je zcela shodné a současně ve správném pádu. Přeházený slovosled nevádí. Nelze uznat např. začínají první ranní, první mrazíky začínají.

Za správně zopakované nebo vybavené slovo udělte 1 bod. Maximum je 6 bodů za 6 správných slov.

2. TEST GEST (TEGEST)

INSTRUKCE: „Ted’ mi budete předvádět šest gest, jakousi pantomimu, která se bude týkat ruky nebo hlavy. Předvedte mi, jak:...”

Instrukci podejte POUZE 1x a hodnotte ne/předvedení, tj. pokyn již NEOPAKUJTE!

Gesta ALBA 1:	jíte lžící	se hladíte po tváři	tele- fonujete	si nasadíte brýle	přičichnete ke květině	se díváte dalekohledem	Počet správných gest	
PŘEDVEDENÍ (√ / χ)	1.	2.	3.	4.	5.	6.	/6	Norma: 6 gest
„To bylo celkem 6 gest. Nyní mi znovu 1) předvedte a 2) slovně popište všech 6 gest v jakémkoli pořadí, čili popsat a předvést.“								
VYBAVENÍ (0 či 1) bez časového limitu							Norma: 3-6 gest	/6

jiná gesta čárkou nebo slovy zde:

Hodnocení: Za každé správně předvedené nebo vybavené gesto přidělíte 1 bod. Gesto je správně vybaveno, pokud je **BUD** správně znovu předvedeno **NEBO** správně slovy popsáno. Maximum je 6 bodů za 6 správných gest.

1B. TEST VĚTY (VĚTEST) – VYBAVENÍ

INSTRUKCE: „Nyní mi znovu řekněte větu, kterou jsme se spolu učili na začátku.“

Administrace: Vyhodnocení zapište do druhého řádku „VYBAVENÍ“ u VĚTESTu.

Norma skóru ALBA u starších osob s maturitou a vysokoškolským vzděláním pro součet vybavených slov a gest je **7-12 bodů**, mírná porucha 4-6 bodů a závažná porucha 0-3 body. Pro **ostatní bez maturity** je norma skóru ALBA **6-12 bodů** (tedy alespoň 50 % maxima 12 bodů).

Skór ALBA (součet vybavených slov a gest)	/12
---	-----

POKYNY K POUŽÍVÁNÍ TESTU **ALBA** (Amnesia Light and Brief Assessment)

prof. MUDr. Aleš Bartoš, Ph.D., Neurologická klinika, FNKV a UK 3. LF v Praze

Vybavení jak slov tak gest je bez časového omezení. Sluch vyzkoušejte opakováním 941-726-583.

Hlavní pokyny k provádění testu jsou uvedeny na první straně záznamového archu. Testování lze provádět i z paměti bez záznamového archu. Vysvětlení k testování následuje. Doporučujeme podívat se na několik instruktážních videí na kanálu YouTube Aleš Bartoš. Další informace najdete v odborných publikacích.

DOPLŇUJÍCÍ INFORMACE K PROVÁDĚNÍ TESTU k záznamovému formuláři

1A. Test věty – opakování a vštípení (VĚTEST)

Předem si prověřte sluch pacienta, ev. zvýšte hlas. Maximální pozornost vyšetřované osoby se snažte získat správnou instrukcí. Nejdříve větu vysloví administrátor a po něm se jí snaží co nejpřesněji zopakovat vyšetřovaná osoba. Při chybném opakování věty osobu neopravujte! a vyhodnoťte ji. Pokud žádá nové opakování věty, vyzvěte takto: „*Řekněte, co si pamatujete*“. Jen výjimečně je možné zopakovat větu, když v okamžiku vyslovení věty jí shodou okolností zastře náhlý neočekávaný hluk (např. telefonní vyzvánění, hluk auta). Po zopakování věty už znovu nepřipomínáte, že si větu mají pamatovat.

2. Test gest (TEGEST)

Prostřední část testování spočívá nejdříve v předvedení šesti gest podle instrukcí administrátora. **Instrukci ke gestu podáte jen jedenkrát!** Jinak řekněte: „Předvedte, co jsem říkal.“ Zaznamenáte **počet správně předvedených gest**. **Vzápětí bez pauzy** má v libovolném pořadí znovu předvést co nejvíce gest a vlastními slovy je popsat. Pokud vyšetřovaná osoba namítá, že se např. nedívá dalekohledem, upřesníte „*jako kdybyste se díval dalekohledem*“. Vybavení gest je bez časového omezení. Buď pacient vzdá sám, nebo ukončíte sami, když vidíte, že se už nedaří vybavit další gesto.

Počet správně vybavených gest bez ohledu na jejich pořadí si zaznamenáváte do tabulky záznamového archu nebo si počítáte v duchu či na prstech ruky.

1B. Test věty (VĚTEST) – vybavení po distrakci

Počet správně vybavených slov věty po Testu gest zaznamenáte do tabulky záznamového archu nebo si počítáte v duchu či na prstech ruky. Vybavení je bez časového omezení.

ZPŮSOB VYHODNOCENÍ

1) Skórování počtu slov testu věty

V testu věty hodnotíte **počet správných slov ve správném pádu** jak při opakování tak při vybavení. Za každé správné slovo udělte jeden bod. Maximum je šest bodů za šest správných slov věty.

Protože věta je jednoduchá a krátká, při hodnocení jsme přísní. Důležitou podmínkou je, že slova musí být přesná a ve správném pádu. To znamená, že slova nelze uznat jako správná, pokud se předmět v 7. pádu „ranními mrazíky“ přesune jako podmět „ranní mrazíky“ do 1. pádu.

Přehození slov nevádí, pokud je zachován správný tvar, pád slov a smysl věty, protože to čeština umožňuje.

Pokud testovaná osoba použije špatné slovo při opakování a stejné slovo při vybavení (např. jarními), *počítejte samozřejmě jako chybné slovo jak při opakování, tak vybavení*. Tedy v tomto příkladu 5 slov za opakování a 5 slov (ne 6 slov) za vybavení.

U starších osob je normální zopakovat 5-6 slov a vybavit 3-6 správných slov věty po Testu gest.

2) Skórování počtu gest v Testu gest (TEGESTu)

TEGEST hodnotíte podle **počtu správně předvedených nebo vybavených gest bez ohledu na jejich pořadí**. Maximum je šest bodů za šest správných gest.

Hodnocení gest nečiní větší obtíže. Osoby si na gesto většinou vzpomenu správně nebo vůbec. Jako správně vybavené gesto se hodnotí, když ho **BUĎ** 1) správně předvedou **NEBO** 2) správně popíší. Nejčastěji ho však současně správně předvedou a popíší zkratkovými slovy (tvář, brýle aj.).

Vymyšlené nebo opakované gesto registrujete čárkou na příslušné místo a nezapočítáváte do výsledku.

U starších osob je normální správně předvést všech 6 gest a vybavit 3-6 správných gest.

Celkové zhodnocení testu ALBA

Výsledky celého vyšetření zapisujete např. takto: *test ALBA: 6/2+5/3*. První čísla se týkají testu věty (počet správně zopakovaných / vybavených slov věty, v př. 6/2). Druhá čísla se týkají TEGESTu (počet správně předvedených / vybavených gest, v př. 5/3). Sumarizaci paměťových funkcí vyjadřujeme jako skór ALBA s rozsahem 0-12 bodů, který vznikne součtem správně vybavených slov věty a gest, tedy v př. 2+3= 5 bodů.

Normální skór ALBA je mezi 7-12 body u osob starších 50 let a s maturitním a vysokoškolským vzděláním, mírná porucha je 4-6 bodů a závažná porucha 0-3 body.

Normální skór ALBA je mezi 6-12 body u osob starších 50 let a se základním vzděláním nebo středoškolským vzděláním bez maturity, mírná porucha je 4-5 bodů a závažná porucha 0-3 body.

Instruktační videa k testu ALBA jsou kdykoli ke shlédnutí na YouTube kanálu Aleše Bartoše <https://www.youtube.com/channel/UCFnigVtkO4AboY2hZW6WAvQ>

Záznamové archy k testu ALBA, Testu kreslení hodin se skórováním BaJa a testu slovní produkce zvířat jsou také k dispozici formou trhacího bloku od firmy Schwabe prostřednictvím Mgr. Moniky Taterové monika.taterova@schwabe.cz.

Literatura k testu ALBA

Bližší informace o testu ALBA, jeho paralelní verzi se stejnými principy, použitých gestech a dalších informacích a zkušenostech jsou dostupné v následujících publikacích.

Hlavní popis a zkušenosti s testem:

1. Bartoš, A. [Dvě původní české zkoušky k vyšetření paměti za tři minuty: Amnesia Light and Brief Assessment \(ALBA\)](#). Cesk Slov Neurol N 2019; 82(4): 420-429
2. Bartoš A, Diondet S. Sensitive Amnesia Light and Brief Assessment (ALBA) is a valid three-minute test of four tasks indicative of mild cognitive deficits. Neurologia 2023; IF 5,5, v tisku

Další publikace k testu ALBA

3. Polanská H, Bartoš A. [Telemedicínské vyšetření kognitivními testy ALBA, POBAV a ACE-III](#). Cesk Slov Neurol N 2022; 85(4): 296-305. doi: 10.48095/cccsnn2022296
4. Bartoš A. [Praktický návod k identifikaci zapomětlivého pacienta podle kognitivních testů Amnesia Light and Brief Assessment \(ALBA\) a Pojmenování obrázků a jejich vybavení \(POBAV\) k velmi rychlému vyšetření nejen paměti](#). Geri a Gero 2022; 11(3): 118-128
5. Bartoš A. [Inovativní a původní české kognitivní testy Amnesia Light and Brief Assessment a Pojmenování obrázků a jejich vybavení a vyšetřovací metody v diagnostice kognitivních poruch a demencí](#). Med. praxi 2022;19(1): 50-57. DOI: 10.36290/med.2022.007.
6. Šimandl O, Bartoš A, Belasová M, Mariničová V. [Cesta osob s poruchami paměti z lékárny do ordinace aneb Od teorie k praxi](#). Prakt. lékař. 2022; 18(1): 34-41. DOI: 10.36290/lek.2022.005.
7. Bartoš A. [ALBA and PICNIR tests used for simultaneous examination of two patients with dementia and their adult children](#). Cesk Slov Neurol N 2021; 84/ 117(6): 583–586
8. Bartoš A, Diondet S. [Test Amnesia Light and Brief Assessment \(ALBA\) – druhá verze a opakovaná vyšetření](#). Cesk Slov Neurol N 2020; 83/116(5): 535-543. doi: 10.14735/amcsnn2020535
9. Šimandl O, Bartoš A, Belasová M. [Unikátní projekt vyšetření paměti v českých lékárnách k časné detekci Alzheimerovy nemoci a kognitivních poruch různé etiologie](#). Prakt. lékař. 2020; 16(4): 216–220
10. Diondet S. Validizace a reliabilita paralelních forem krátkého kognitivního testu ALBA [online]. Olomouc, 2020 [cit. 2021-01-31]. Dostupné z: <<https://theses.cz/id/2ionfi/>>. Diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta.
11. Bartoš A. [Test gest \(TEGEST\) k rychlému vyšetření epizodické paměti u mírné kognitivní poruchy](#). Cesk Slov Neurol N 2018; 81: 37-44 DOI: 10.14735/amcsnn201837.
12. Bartoš A. [Krátký test slovní paměti pomocí věty u Alzheimerovy nemoci](#). Cesk Slov Neurol N 2017; 80: 679-684 DOI: 10.14735/amcsnn2017679

Vyzkoušejte také náš další unikátní test POBAV!

